

De toetsingscommissie Wet werk en bijstand

Jaarverslag 2006

Inhoudsopgave

1. Algemeen
2. Werkwijze van de toetsingscommissie in 2006
3. Aanvragen en uitgebrachte adviezen in 2006
4. Bevindingen en aanbevelingen

Bijlagen:

1. Kerngegevens van de gemeenten die over 2005 een aanvraag hebben ingediend, inclusief kaart
2. Gemeenten die in 2004 en/of 2005 een tekort van meer dan 10 procent hadden op het inkomensdeel
3. Ontwikkeling van de budgetten I-deel in 2005 t.o.v 2004 bij de aanvragende gemeenten met historische verdeelmaatstaf
4. Overzicht uitputting W-deel in 2005 door de aanvragende gemeenten
5. Stroomschema van de behandeling van de procedure van de aanvullende uitkering 2005
 - a. Gemeenten tot en met 10.000 inwoners
 - b. Gemeenten met meer dan 10.000 en minder dan 40.000 inwoners
 - c. Gemeenten met meer dan 40.000 inwoners

1. Algemeen

In artikel 74 van de Wet werk en bijstand (WWB) is bepaald dat aan een gemeente op verzoek van het college van burgemeester en wethouders een aanvullende uitkering voor het inkomensdeel WWB kan worden verstrekt, indien de door de gemeente gemaakte kosten van algemene bijstand hoger zijn dan de daarvoor verstrekte uitkering.

Artikel 73 van de WWB bepaalt dat er een onafhankelijke toetsingscommissie is die tot taak heeft een oordeel te geven over een dergelijk verzoek. Bij de beslissing op dit verzoek betreft de minister, naast het oordeel van de toetsingscommissie, het oordeel van de Inspectie Werk en Inkomen over de uitvoering van deze wet. De minister neemt uiterlijk 31 december van het jaar, volgend op dat waarop de aanvraag betrekking heeft, een beslissing.

De voorwaarden waaronder een verzoek kan worden ingediend en de criteria waarop de toetsingscommissie een verzoek beoordeelt, zijn nader uitgewerkt in het Besluit WWB en in de Regeling WWB. Deze houden in dat een aanvullende uitkering slechts kan worden toegekend als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. de kosten van algemene bijstand overschrijden de toegekende uitkering inkomensdeel met minimaal 10 procent.
2. de aanvraag is ingediend voor 1 augustus van het jaar, volgend op dat waarop de aanvraag betrekking heeft.
3. de gemeente heeft voldaan aan de gestelde vormvoorschriften.
4. in de gemeente naar het oordeel van de toetsingscommissie sprake is van een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt. Met ingang van het beoordelingsjaar 2005 geldt deze voorwaarde alleen voor gemeenten met meer dan 10.000 inwoners.
5. de overschrijding van 110 procent van de toegekende uitkering inkomensdeel naar het oordeel van de toetsingscommissie niet het gevolg is van een onrechtmatige uitvoering van de wet.
6. de overschrijding van 110 procent van de toegekende uitkering inkomensdeel naar het oordeel van de toetsingscommissie niet het gevolg is van beleidskeuzen van, dan wel handelen door het college of de gemeenteraad. Deze voorwaarde geldt alleen voor gemeenten met meer dan 40.000 inwoners.

In de Regeling WWB is een criterium opgenomen om te bepalen in welke situaties er zonder nader onderzoek moet worden geconcludeerd tot een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt. Met ingang van het beoordelingsjaar 2005 is in de Regeling WWB verder bepaald dat de commissie bij een gemeente tussen de 10.000 en 40.000 inwoners waarin naar het oordeel van de commissie geen sprake is van een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt, het gevoerde gemeentelijke beleid en de uitvoering daarvan bij de oordeelsvorming kan betrekken. De commissie heeft in dat geval de bevoegdheid te komen tot een positief advies, indien dat beleid of de uitvoering daarvan daartoe aanleiding geeft. Deze bepaling heeft dus voor een gemeente in deze grootteklasse het karakter van een hardheidsclausule wanneer er geen sprake is van een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt.

De toetsingscommissie bestond in 2006 uit dhr. Th.J.F.M. Bovens (voorzitter), prof. dr. R.van der Veen en mevr. M.J. van Lente-Huiskamp.
Mevr. S.E. Korthuis en mevr. J.Vonk-Vedder fungeerden als plaatsvervangende leden.
Als ambtelijk secretaris was aangewezen dhr. P. de Weerd van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De commissie is in 2006 vijf keer bijeengewees (3 februari, 30 maart, 15 september, 13 oktober en 20 november).

2. Werkwijze van de commissie

Algemeen

Ten opzichte van de werkwijze in 2005 zijn in 2006 de volgende wijzigingen aangebracht:

- a. bij gemeenten met minder dan 10.000 inwoners wordt de situatie op de arbeidsmarkt niet in de beoordeling betrokken (wijziging Regeling WWB).
- b. bij gemeenten met 10.000 inwoners of meer heeft de commissie haar beoordelingsruimte voor de situatie op de arbeidsmarkt op een andere wijze ingevuld dan in 2005.
- c. bij gemeenten tussen de 10.000 en 40.000 inwoners heeft de commissie, in het geval van het ontbreken van een bijzondere situatie op de arbeidsmarkt, toch de bevoegdheid te komen tot een positief advies, indien het beleid of de uitvoering daartoe naar haar oordeel aanleiding geeft (wijziging Regeling WWB).
- d. De voorwaarde dat bij het indienen van de aanvraag het oordeel van de gemeenteraad over de uitvoering van de WWB moet worden bijgevoegd, is komen te vervallen. Gebleken is dat deze voorwaarde geen toegevoegde waarde had voor de advisering. Bovendien zorgde deze voorwaarde voor een onnodige vertraging in de werkzaamheden van de commissie doordat deze leidde tot de noodzaak van het verlenen van extra uitstel.
- e. In aanvulling op de in 2005 gemaakte samenwerkingsafspraken met de Inspectie Werk en Inkomen, heeft de Inspectie in 2006 de haar bekende gegevens over de onder c. bedoelde gemeenten aan de toetsingscommissie ter beschikking gesteld. De commissie heeft deze informatie betrokken bij haar oordeelsvorming.

Tijdige indiening en uitstel

Evenals in 2005 is aan gemeenten met een tijdige doch nog niet volledige aanvraag in beginsel vier weken uitstel verleend voor het alsnog aanleveren van de nog ontbrekende informatie. De noodzaak voor het verlenen van extra uitstel voor het indienen van het oordeel van de gemeenteraad is komen te vervallen (zie de hiervoor genoemde wijziging d.)

Beoordeling onrechtmatige uitvoering

In aanvulling op de in 2005 gehanteerde werkwijze heeft de commissie bij de beoordeling of er sprake is van enige proportionaliteit tussen de hoogte van de financiële onrechtmatigheid en de hoogte van de gevraagde aanvulling, als criterium gehanteerd dat een financiële onrechtmatigheid alleen kan leiden tot een negatief advies als deze meer bedraagt dan 10 procent van de gevraagde aanvulling. De beoordeling van een onrechtmatige uitvoering is van bijzonder belang omdat op grond van artikel 15, derde lid, van de Regeling WWB, een oordeel van de toetsingscommissie dat de overschrijding van de risicodrempel van 110 procent van het toegekende budget het gevolg is van een onrechtmatige uitvoering, een uitsluitingsgrond is om voor een aanvullende uitkering in aanmerking te komen.

Beoordeling uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt bij gemeenten met meer dan 10.000 inwoners

Het in de Regeling WWB (artikel 15) opgenomen criterium om vast te stellen wanneer er in ieder geval sprake is van een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt is in 2006 niet gewijzigd. Doordat de daarvoor benodigde gegevens eerder beschikbaar waren dan in 2005, was het echter niet nodig om, zoals in 2005, in eerste instantie te werken met de gegevens van de eerste drie kwartalen.

Op basis van deze gegevens is, evenals in 2005, gebleken dat slechts een zeer beperkt aantal van de beoordeelde gemeenten (9 van de 54) heeft voldaan aan dit criterium. Dit noopte de commissie om, evenals in 2005, de eigen beoordelingsruimte voor de situatie op de arbeidsmarkt bij de overige gemeenten nader te objectiveren. De commissie is daarbij echter enigszins anders te werk gegaan dan in 2005.

In 2005 heeft de commissie voor de overige gemeenten een eigen beoordelingsnorm gehanteerd waarbij de verhouding tussen de gemeentelijke ontwikkeling en de landelijke ontwikkeling van in- en

uitstroom naar haar oordeel op een betere manier werd gemeten dan volgens het criterium van de Regeling WWB. Reden van die aanpak was om bij de invulling van de eigen beoordelingsruimte zo dicht mogelijk te blijven bij het criterium van de Regeling WWB. De commissie is echter tot het oordeel gekomen dat zowel een wettelijk criterium als een eigen beoordelingsnorm die is gebaseerd op in- en uitstroomgegevens, geen goede indicator is om te beoordelen of er in een gemeente sprake is van een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt. Ook andere dan arbeidsmarktfactoren, zoals verhuizingen, wijzigingen in de gezinssituatie of de huisvesting van toegelaten asielzoekers, leiden immers tot instroom en uitstroom. Dit zou op zich geen probleem zijn als de verhouding tussen arbeidsmarktgerelateerde en niet-arbeidsmarktgerelateerde in- en uitstroom in alle gemeenten ongeveer gelijk is. Dat is echter niet het geval.

De commissie wijst er in dit verband op dat het hanteren van een op instroom en uitstroom gebaseerde indicator een ander effect heeft in de Regeling WWB dan bij de invulling van de eigen beoordelingsruimte van de commissie. In de Regeling WWB heeft de indicator alleen de functie om een eerste selectie te maken van gemeenten waarbij sprake is van een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt. Het niet voldoen aan dat criterium laat het oordeel van de commissie op dit punt nog open. Een indicator die door de commissie wordt gebruikt om haar eigen beoordelingsruimte in te vullen heeft echter in beginsel wel de functie om al dan niet te besluiten tot een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt en heeft dus verdergaande gevolgen voor de mogelijkheden van een gemeente om voor een aanvullende uitkering in aanmerking te komen. Daarmee is het belang aangegeven van een indicator voor het invullen van de eigen beoordelingsruimte van de commissie.

In plaats van het werken met een eigen beoordelingsnorm voor in- en uitstroom heeft de commissie er in 2006 voor gekozen om alleen te werken met indicatoren die een beeld geven van de ontwikkeling van de werkloosheid in de gemeente ten opzichte van de landelijke ontwikkeling. Daarbij is in eerste instantie gebruik gemaakt van de ontwikkeling van de werkloze beroepsbevolking zoals deze per COROP-gebied wordt gemeten door het CBS en niet, zoals in 2005, van de ontwikkeling van het aantal niet-werkende werkzoekenden (NWW'ers) zoals deze op gemeenteniveau wordt berekend door CWI. Daarbij is het jaargemiddelde van 2005 vergeleken met het jaargemiddelde van 2003. Voor het peiljaar 2003 is gekozen omdat bij de toepassing in 2005 van het verdeelmodel op basis van historische kostenaandelen is uitgegaan van de kostenverdeling in 2003.

De werkloze beroepsbevolking wordt bij deze indicator uitgedrukt als een percentage van de totale beroepsbevolking. Voor Nederland totaal waren deze indicatoren 6,5 procent in 2005 (jaargemiddelde) en 5,4 procent in 2003 (jaargemiddelde). De ontwikkeling voor Nederland totaal was dus een toename van 1,1 procentpunt.

De werkloosheid wordt door deze CBS-indicator op een andere manier gemeten dan door de CWI-indicator. De CBS-indicator heeft het nadeel niet op gemeenteniveau beschikbaar te zijn. Daar tegenover staat het voordeel dat de CBS-indicator iets zegt over de arbeidsmarkt in de regio en dus over de mogelijkheid om werk te vinden buiten de eigen gemeente. Verder heeft de CBS-indicator het voordeel dat deze op geen enkele manier direct wordt beïnvloed door het beleid van de gemeente om een ontheffing te geven van de arbeidsplicht. Bij de CWI-indicator worden echter ook degenen meegeteld die wel ingeschreven staan bij CWI maar een ontheffing hebben gekregen van de arbeidsplicht.

Op deze CBS-indicator zijn bij de toepassing ervan nog twee verfijningen aangebracht. In de eerste plaats is de betekenis ervan als indicator voor de uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt ingevuld door niet elke ontwikkeling die hoger was dan in Nederland te honoreren, maar alleen een ontwikkeling waarbij het verschil tussen de gemeente en Nederland meer was dan 1,0 procentpunt. Concreet betekende dit dus dat de werkloze beroepsbevolking in het COROP-gebied tussen 2003 en

2005 met meer dan 2,1 procentpunt diende te zijn gestegen. De commissie heeft deze marge van 1,0 procentpunt aangehouden, omdat een ontwikkeling van de werkloosheid die in de regio nauwelijks afwijkt van die in Nederland naar haar oordeel in redelijkheid niet als uitzonderlijk kan worden gekwalificeerd.

Hoewel de ontwikkeling van het aantal niet-werkende werkzoekenden (CWI-indicator) naar het oordeel van de commissie een minder goede indicator is voor de situatie op de arbeidsmarkt dan de ontwikkeling van de werkloze beroepsbevolking, geeft deze op gemeenteniveau wel informatie over het aantal personen dat bij de arbeidsmarkt is betrokken. De commissie heeft daarom ook nog de CWI-indicator gebruikt als een nadere verfijning van de CBS-indicator. Concreet betekent dit dat, als het verschil tussen de ontwikkeling van het de werkloze beroepsbevolking in de gemeente en in Nederland 1,0 procentpunt of minder is, er naar het oordeel van de commissie toch sprake is van een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt als het overeenkomstige verschil bij de CWI-indicator meer dan 5 procentpunt is. De hogere grens van 5 procentpunt laat zich verklaren omdat de CWI-indicator wordt uitgedrukt in absolute aantallen en niet als een percentage van de beroepsbevolking en daardoor veel grotere verschillen laat zien. Ter toelichting: het aantal niet-werkende werkzoekenden (CWI-indicator) steeg in Nederland tussen 2003 (jaargemiddelde) en 2005 (jaargemiddelde) van 616.000 naar 688.246. Dat was een stijging met 12 procent tegenover de eerdergenoemde 1,1 procentpunt bij de CBS-indicator voor de werkloze beroepsbevolking.

Een en ander heeft geleid tot de volgende werkwijze van de commissie voor het beoordelen van de uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt voor gemeenten tussen de 10.000 en 40.000 inwoners.

1. De commissie is allereerst op basis van de beschikbare gegevens over 2005 nagegaan of de gemeente voldeed aan het arbeidsmarktcriterium van de Regeling WWB (artikel 15, vierde lid). Indien dit het geval was heeft de commissie geconcludeerd tot een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt.
2. Indien de gemeente niet bleek te voldoen aan het onder 1. genoemde criterium is de commissie nagegaan of de ontwikkeling van de werkloze beroepsbevolking in het COROP-gebied van de gemeente, zoals deze door het CBS wordt berekend, tussen 2003 en 2005 met meer dan 1,0 procentpunt meer is gestegen dan in Nederland, dus met meer dan 2,1 procentpunt. Indien dit het geval was heeft de commissie op basis van haar eigen beoordelingsruimte geconcludeerd tot een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt.
3. Indien de gemeente niet bleek te voldoen aan de onder 1. en 2. genoemde criteria is de toetsingscommissie nagegaan of de ontwikkeling van het aantal niet-werkende werkzoekenden in de gemeente, zoals deze door CWI wordt berekend, tussen 2003 en 2005 met meer dan 5 procentpunt meer is gestegen dan in Nederland. Indien dit het geval was heeft de commissie op basis van haar eigen beoordelingsruimte geconcludeerd tot een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt.
4. De commissie is bij de gemeenten die niet voldeden aan een van de hiervoor genoemde criteria nagegaan of op basis van de door de gemeente gemaakte analyse van het tekort toch kon worden geconcludeerd tot een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt.
5. De commissie heeft de overige gemeenten in de gelegenheid gesteld om nadere informatie te verstrekken over de situatie op de arbeidsmarkt. Aan deze gemeenten is tevens gevraagd nadere informatie te verstrekken over beleid en uitvoering. Dit gelet op de aan de commissie gegeven bevoegdheid om bij deze gemeenten beleid en uitvoering in haar oordeel te betrekken.
6. De commissie heeft haar definitieve oordeel over de onder 5. genoemde gemeenten bepaald op basis van de aangereikte aanvullende informatie en op basis van de gegevens die over beleid en uitvoering van die gemeenten beschikbaar waren bij de Inspectie Werk en Inkomen.

Bij gemeenten met meer dan 40.000 inwoners is de uitzonderlijkheid van de situatie op de arbeidsmarkt op dezelfde manier beoordeeld als hiervoor beschreven onder de punten 1 t/m 4. Indien

een gemeente aan geen van deze voorwaarden voldeed, is aanvullende informatie gevraagd over de situatie op de arbeidsmarkt.

Voor alle gemeenten met meer dan 40.000 inwoners is adequaat beleid en uitvoering een extra criterium waaraan moet worden voldaan om voor een aanvullende uitkering in aanmerking te komen. Deze beoordeling van beleid en uitvoering is, evenals in 2005, uitgevoerd door de Inspectie Werk en Inkomen. De toetsingscommissie heeft bij haar advisering dit oordeel van de Inspectie overgenomen.

De Inspectie heeft deze beoordeling langs een tweetal lijnen uitgevoerd.

In de eerste plaats is aan de hand van bestaande documenten (bijlagen aanvraag aanvullende uitkering, de gemeentelijke WWB-verordeningen, beleidsregels, commissie- en raadsverslagen, kernkaart bijstand, serviceniveau-overeenkomst CWI-gemeente etc.) nagegaan op welke wijze het beleid en de uitvoering vorm hebben gekregen.

In de tweede plaats is aan de hand van een aantal indicatoren nagegaan wat de prestaties zijn van de uitvoering ten opzichte van referentiegemeenten. Deze indicatoren zijn:

- nieuw toegekende uitkeringen als percentage van het bestand;
- beëindigde bijstandsuitkeringen;
- reden van beëindiging uitkering WWB;
- werkhervatting;
- terugval in bijstand na aanvaarding van werk;
- geconstateerde fraude als percentage van het bestand;
- totaal bedrag geconstateerde fraude als percentage van het totaal aan verstrekte bijstand;
- incassoratio van fraudevorderingen.

3. Aanvragen en uitgebrachte adviezen

De commissie heeft in 2006 nog twee adviezen uitgebracht die betrekking hadden op het uitkeringsjaar 2004. Dit betrof in de eerste plaats een inhoudelijk advies over de aanvraag van de gemeente Berkelland voor de voormalige gemeente Neede. Deze aanvraag was in 2005 in eerste instantie, op basis van een daartoe strekkend advies van de toetsingscommissie, niet in behandeling genomen door de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, wegens overschrijding van de termijn die aan de gemeente was gegeven voor het aanleveren van nog ontbrekende informatie. In beslissing op een door de gemeente Berkelland ingesteld bezwaar is echter aan de toetsingscommissie verzocht om de aanvraag 2004 voor de gemeente Neede alsnog inhoudelijk te behandelen. Dit heeft alsnog geleid tot een positief advies van de toetsingscommissie en daarmee tot toekenning van de aanvullende uitkering.

De toetsingscommissie heeft verder in 2006 van de gemeente Breukelen nog een aanvraag ontvangen over het jaar 2004. De commissie heeft de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid geadviseerd deze aanvraag af te wijzen wegens overschrijding van de bepaling in de Regeling WWB dat de aanvraag voor 31 juli 2005 bij de toetsingscommissie had moeten zijn ingediend en omdat de gemeente geen redenen van overmacht heeft kunnen aanvoeren waarom deze termijn is overschreden.

55 gemeenten hebben in 2006 een aanvraag ingediend voor een aanvullende uitkering budget inkomensdeel 2005. In tegenstelling tot 2005 waren daarbij in 2006 geen samenwerkingsverbanden betrokken. Een overzicht van deze gemeenten en de bedragen waarop de gemeente aanspraak kon maken is opgenomen in bijlage 1.

Van deze gemeenten heeft één gemeente de aanvraag te laat ingediend. Aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is geadviseerd de aanvraag van deze gemeente niet-ontvankelijk te verklaren. Bij de overige gemeenten is in een aantal gevallen uitstel verleend voor het aanleveren van nog ontbrekende informatie. Deze aanvullende informatie is in alle gevallen binnen de daarvoor gestelde termijnen door de commissie ontvangen.

In tegenstelling tot 2005 was er slechts in een enkel geval sprake van enig verschil tussen het bedrag waarop de gemeente aanspraak kon maken en dat wat de gemeente zelf in het aanvraagformulier had opgenomen. Deze verschillen waren bovendien marginaal. Reden van deze verbetering ten opzichte van het jaar ervoor was dat er in 2006 bij de gemeenten geen onduidelijkheid meer bestond dat de kosten van algemene bijstand, als bedoeld in artikel 69, lid 1, onderdeel b, van de WWB bestaan uit het verschil tussen de uitgaven en de ontvangsten. Hierop was ook het aanvraagformulier nader verduidelijkt.

Ten aanzien van de onrechtmatigheid is door de Inspectie Werk en Inkomen vastgesteld dat er bij twee gemeenten sprake was van een financieel onrechtmatige uitvoering. Het bedrag van de onrechtmatigheid was bij beide gemeenten zodanig dat de commissie, ook na het verkrijgen van aanvullende informatie van deze gemeenten, een negatief advies heeft uitgebracht. Bij beide gemeenten was het bedrag van de onrechtmatigheid groter dan de eerder genoemde grens van 10 procent van de gevraagde aanvulling. Het argument van proportionaliteit kon dus geen aanleiding zijn om deze onrechtmatigheid buiten beschouwing te laten.

Van de overige 52 gemeenten waren er 12 met minder dan 10.000 inwoners. De commissie hoefde van deze gemeenten niet de situatie op de arbeidsmarkt te beoordelen. Zij kon daarom volstaan met een

beoordeling of de gemaakte analyse van het tekort voldeed aan de minimaal daaraan te stellen eisen. Dit heeft bij deze 12 gemeenten geleid tot een positief advies.

Voor de resterende 40 gemeenten heeft de beoordeling van de uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt geleid tot de volgende bevindingen:

- 7 van de 40 gemeenten hebben voldaan aan het arbeidsmarkt criterium van de Regeling WWB;
- van de overige 33 gemeenten hebben 11 gemeenten voldaan aan de aanvullende beoordelingsnorm van de commissie op basis van de CBS-indicator voor de werkloze beroepsbevolking in het COROP-gebied van de gemeente;
- Van de resterende 22 gemeenten hebben 14 gemeenten voldaan aan de aanvullende beoordelingsnorm van de commissie op basis van de CWI-indicator voor de niet-werkende werkzoekenden in de gemeente;
- Van de 8 nog overblijvende gemeenten heeft de commissie bij één gemeente, mede gelet op het gegeven dat de CBS-indicator de grenswaarde van 1,0 procentpunt had, op basis van de door de gemeente gemaakte analyse van het tekort geconcludeerd tot een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt;
- Aan de overige 7 gemeenten is aanvullende informatie gevraagd om de situatie op de arbeidsmarkt alsmede beleid en uitvoering nader te kunnen beoordelen. Van deze 7 gemeenten heeft de commissie op basis van deze aanvullende informatie en van de informatie die bij de Inspectie Werk en Inkomen over deze gemeenten beschikbaar was, voor 4 gemeenten besloten tot een positief advies. Bij de overige 3 gemeenten was deze informatie naar het oordeel van de commissie niet toereikend om te kunnen concluderen tot een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt. Voor deze 3 gemeenten heeft de commissie een negatief advies uitgebracht aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

2 van deze 40 gemeenten hadden meer dan 40.000 inwoners. Bij deze gemeenten was adequaat beleid en uitvoering dus een extra beoordelingscriterium. Op basis van onderzoek door de Inspectie Werk en Inkomen is vastgesteld dat daarvan in beide gemeenten sprake was.

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de 55 gemeenten die een aanvraag hebben ingediend en van de wijze waarop de advisering tot stand is gekomen. Deze bijlage is tevens voorzien van een kaart van Nederland waarop deze 55 gemeenten zijn aangewezen.

4. Bevindingen en aanbevelingen

2006 was voor de toetsingscommissie het tweede jaar van haar werkzaamheden. Voor 33 gemeenten was de procedure nieuw, voor de overige 22 gemeenten was het de tweede keer in successie dat een aanvullende uitkering werd aangevraagd.

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van alle 117 gemeenten die over 2004 en/of 2005 werden geconfronteerd met een tekort op het inkomensdeel van meer dan 10 procent. Uit dit overzicht blijkt dat het om een groot aantal gemeenten gaat¹.

26 gemeenten hebben hetzij over 2004 (15 keer), hetzij over 2005 (11 keer) afgezien van het indienen van een aanvraag. Slechts bij een beperkt deel van deze gemeenten kan de reden zijn gelegen in de relatie tussen het beperkte bedrag waarvoor een aanvulling mogelijk was en de kosten die met het aanvragen daarvan zouden zijn gemoeid. Naar de mening van de commissie is dit dan ook een opmerkelijk hoog aantal, ook al omdat naar haar oordeel over beide jaren uit de contacten met gemeenten is gebleken dat de gevolgde procedure voldoende helder is geweest.

In tegenstelling tot 2004 kon het voor het beoordelingsjaar 2005 bij de gemeenten tussen 10.000 en 40.000 inwoners (40 van de 55 aanvragende gemeenten) wel relevant zijn dat in de analyse van het tekort informatie werd verstrekt over beleid en uitvoering. De relevantie van het geheel aan informatie dat door de gemeenten in de analyses werd verstrekt is daardoor toegenomen.

De commissie komt verder tot de volgende bevindingen die naar haar oordeel relevant zijn voor de beoordeling van de aanvragen aanvullende uitkeringen.

Specifieke aanbevelingen

1. In de analyses van de gemeenten is meer aandacht nodig voor de factoren die het uitgavenverloop van een gemeente bepalen.

In de analyse van het tekort wordt door veel gemeenten een vergelijking gemaakt tussen het toegekende budget inkomensdeel en de uitgaven. Het aanvragen van de aanvullende uitkering inkomensdeel WWB wordt daarmee direct gekoppeld aan het toegekende budget inkomensdeel WWB. Hoewel dit, gezien het opgetreden tekort, begrijpelijk is, wordt er daarmee echter wel aan voorbij gegaan dat in de beoordeling van de aanvraag voor een aanvullende uitkering inkomensdeel WWB het aan de gemeente toegekende budget inkomensdeel geen onderwerp van toetsing is.

In bijna alle gemeenten die over 2005 een aanvulling hebben aangevraagd, is de uitgavenontwikkeling substantieel hoger geweest dan gemiddeld in de eigen gemeentegrootteklasse.

De betekenis van de gemaakte analyse neemt daarom toe indien de gemeente dieper ingaat op de oorzaken van deze hogere uitgavenontwikkeling. Daarbij speelt zowel het aantal uitkeringsgerechtigden een rol als de gemiddelde hoogte van de uitkering. Bovendien geeft een dergelijke analyse de gemeente meer inzicht in de mogelijkheden om effectief te kunnen sturen op de ontwikkeling van de uitgaven.

2. De relatie tussen een overschot op het werkdeel en een tekort op het inkomensdeel

Evenals bij de aanvragen over 2004 is het de commissie opgevallen dat er veel gemeenten zijn die middelen overhouden op het werkdeel WWB. Dit verschijnsel is niet alleen beperkt tot de gemeenten die een aanvulling op het inkomensdeel aanvragen bij de commissie, maar is een landelijk optredend fenomeen dat beleidsmatig in de belangstelling heeft gestaan en waarnaar ook onderzoek is uitgevoerd².

¹ In bijlage 2 is er een dubbel telling van 2 gemeenten, omdat zowel Hummelo en Keppel als Steenderen op die datum is opgegaan in de nieuwe gemeente Bronckhorst.

² Eindrapport "Onderbenutting W-deel", september 2006. Dit onderzoek is uitgevoerd door Regioplan in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Van een gemeente met een tekort op het inkomensdeel mag naar het oordeel van de commissie worden verwacht dat de middelen van het werkdeel volledig of bijna volledig worden ingezet om de kansen op uitstroom te maximaliseren. Uit bijlage 4 blijkt echter dat dit, enkele uitzonderingen daargelaten, niet het geval is. De redenen die daarvoor door gemeenten worden aangevoerd komen de commissie niet altijd overtuigend voor. Zo kan de commissie niet inzien waarom een versnelde afbouw van gesubsidieerde arbeid, zoals in veel gemeenten heeft plaatsgevonden, juist in gemeenten met een substantieel tekort op het inkomensdeel niet tijdig heeft geleid tot een intensivering van ander beleid om mensen te laten uitstromen naar werk. Met de voorbereiding van het nieuwe beleid kan worden gestart gedurende de afbouw van het oude beleid, zodat er met de implementatie van het nieuwe beleid geen of weinig tijd verloren hoeft te gaan.

In het eerder genoemde onderzoek van Regioplan worden verschillende factoren behandeld die kunnen leiden tot onderbenutting van het werkdeel. Een voorbeeld daarvan is dat bij het inzetten van het werkdeel voor langlopende re-integratietrajecten de gemeente de daarvoor benodigde middelen soms pas in een later jaar hoeft in te zetten. Door de gemeenten zijn deze argumenten echter weinig genoemd.

De commissie vindt het qua systematiek op zich niet fraai dat een gemeente een aanvulling kan krijgen op het inkomensdeel terwijl tegelijkertijd onbenutte middelen van het werkdeel terugvloeiën naar het Rijk. Een belangrijk argument voor een schot tussen het werkdeel en het inkomensdeel is immers dat er een maximale financiële prikkel dient te zijn voor uitstroom en dat daarom het niet wenselijk is dat een gemeente een tekort op het inkomensdeel geheel of gedeeltelijk zou kunnen financieren uit een overschot op het werkdeel. Het niet volledig benutten van het werkdeel zou dan leiden tot minder uitstroom en dus tot een groter tekort op het inkomensdeel zonder dat de gemeente met de financiële gevolgen daarvan wordt geconfronteerd. Om die reden dient een gemeente een overschot op het werkdeel - nadat rekening is gehouden met de mogelijkheden van budgetverschuiving tussen verschillende jaren - terug te geven aan het Rijk. Indien echter de situatie ontstaat dat een gemeente enerzijds een overschot op het werkdeel teruggeeft aan het Rijk maar tegelijkertijd compensatie ontvangt voor een tekort op het inkomensdeel van meer dan 10 procent, worden voor zo'n gemeente de financiële gevolgen in het inkomensdeel van het niet volledig benutten van het werkdeel dus geheel of ten dele weggenomen.

In de praktijk blijkt dat het werkdeel vaak niet volledig wordt ingezet en dat de hiervoor beschreven effecten zich dus voordoen. De commissie realiseert zich echter dat een systeemwijziging een brug te ver zou zijn, omdat, zoals ook uit het onderzoek van Regioplan blijkt, er vele factoren zijn die de aanwending van het werkdeel kunnen bepalen. Wel zal de commissie in 2007 bij het beoordelen van beleid en uitvoering meer rekening houden met de redenen waarom gemeenten in 2006 het werkdeel niet volledig hebben aangewend.

3. Meer uniformiteit in de gegevens van de gemeenten

De commissie beveelt aan, nu er inmiddels twee jaar ervaring is opgedaan met de aanvullende uitkering, om de analyse van het tekort niet meer geheel vormvrij te laten zijn, maar daarbij in een format aan te geven welke aspecten in de analyse in ieder geval aan de orde dienen te komen. Deze werkwijze bevordert de uniformiteit en daardoor de vergelijkbaarheid, terwijl nog steeds aan een gemeente de gelegenheid wordt geboden om bij de aanvraag al datgene naar voren te brengen dat zij daarvoor van belang acht. Deze werkwijze maakt het ook mogelijk om meer gericht informatie te verzamelen over beleid en uitvoering. Het belang daarvan kan worden geïllustreerd aan het hiervoor gemelde voornemen van de commissie een goed zicht te krijgen op de redenen van het niet volledig uitputten van het werkdeel.

De voorgaande bevindingen hebben betrekking op de wijze waarop de aanvragen aanvullende uitkering worden beoordeeld. De commissie heeft daarnaast enkele meer algemene aanbevelingen over

de systematiek van de aanvullende uitkering en over de vaststelling van de budgetten inkomensdeel WWB.

Algemene aanbevelingen

1. Aanbevelingen voor de specifieke regelgeving aanvullende uitkering

De commissie heeft in haar jaarverslag over 2005 de aanbeveling gedaan om de toetsing van beleid en uitvoering een grotere betekenis te geven. Zij constateert met genoegen dat deze aanbeveling heeft geleid tot een wijziging in de Regeling WWB waardoor de commissie bij gemeenten tussen de 10.000 en 40.000 inwoners de mogelijkheid heeft gekregen om beleid en uitvoering van een gemeente in haar oordeelsvorming te betrekken, indien er geen sprake is van een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt. Ook de aanbeveling om bij gemeenten met minder dan 10.000 inwoners te volstaan met een lichter regime waarbij alleen de onrechtmatigheid hoeft te worden beoordeeld, is in de Regeling WWB opgenomen.

De commissie heeft geconstateerd dat het arbeidsmarktcriterium van artikel 15, vierde lid, van de Regeling WWB nog niet is gewijzigd. De commissie is nog steeds van oordeel dat daarmee de selectie van gemeenten waarvoor, zonder nadere oordeelsvorming door de commissie, geconcludeerd wordt tot een bijzondere situatie op de arbeidsmarkt te zeer door willekeur wordt bepaald. Instroom en uitstroom worden immers ook door andere dan arbeidsmarktgerelateerde factoren bepaald, terwijl de mate waarin dat het geval is per gemeente verschilt.

Bij de aanvragen aanvullende uitkering over 2005 is gebleken dat, evenals over 2004, slechts een zeer beperkt aantal gemeenten aan dit criterium voldoet. De commissie ziet af van een nadere aanbeveling ter zake.

2. Aanbevelingen voor het objectief verdeelmodel.

Bij de beoordeling van de aanvragen 2005 heeft het objectief verdeelmodel een nog beperktere rol gespeeld dan bij de aanvragen 2004. Bij slechts 2 van de 55 gemeenten (Veenendaal en Hardenberg) was er immers sprake van enige vorm van verdeling op grond van objectieve maatstaven. Hoewel het belang van de objectieve verdeelmaatstaven over 2006 zal toenemen door het verlagen van de grens van 40.000 naar 30.000 inwoners, heeft de commissie daarom ook dit jaar afgezien van het maken van analyses van de uitwerking van het objectief verdeelmodel.

3. Aanbevelingen voor het historisch verdeelmodel

In het jaarverslag 2005 heeft de commissie aandacht gevraagd voor de negatieve effecten van budgetverdeling op basis van historische maatstaven. Zij constateert tevens dat het niet mogelijk is gebleken om op dit punt een wijziging in te voeren. Daardoor ligt de werking van het verdeelmodel tot en met 2007 vast.

De commissie heeft vanzelfsprekend oog voor het lastige dilemma tussen enerzijds de noodzaak om al te grote uitschieters van het objectief verdeelmodel in te perken en anderzijds een verdeelsystematiek te kiezen waarin de verkeerde prikkelwerking van het werken met historische verdeelmaatstaven zo veel mogelijk wordt beperkt. Afgezien van het gegeven dat een bekostiging via vaste budgetten in plaats van via declaraties altijd een positieve financiële prikkel is - de gemeente heeft immers de volledige lusten of lasten van het verschil tussen budget en uitgaven - betekent een historische verdeelmaatstaf een beloning voor minder goed beleid in het verleden en dus een verkeerde financiële prikkel.

De verkeerde prikkelwerking doet zich in ieder geval voor bij de gemeenten die geen budget krijgen op basis van objectieve factoren, maar op basis van historische verdeelmaatstaven. Het probleem speelt echter ook bij gemeenten die worden gebudgetteerd op basis van objectieve factoren. Het verzachten van de directe werking van het objectief verdeelmodel door het beperken van de ex-ante herverdeel-effecten die uit die directe werking zouden voortvloeien, komt immers neer op een

bijmenging van het objectief verdeelmodel met historische maatstaven. Dat het daarbij om een belangrijk aandeel gaat is aangegeven in de brief van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 21 juni 2005 aan de Tweede Kamer over de verdeling van de WWB-budgetten 2006. In tabel 3 van die brief is aangegeven dat bij de gekozen methode van het beperken van ex-ante herverdeeleffecten (variant-Bruls) de facto voor 37 procent wordt gebudgetteerd op basis van historische kostenaandelen.

De verkeerde prikkelwerking van het werken met historische kostenaandelen is daarom naar het oordeel van de commissie nog steeds een serieus probleem.

Nog afgezien van de verkeerde prikkelwerking heeft het werken met verdeelmaatstaven op basis van historische kosten nog twee andere bezwaren. In de eerste plaats kan een kleine gemeente door de historische verdeling een lager budget krijgen dan bij een objectieve verdeling. Zo'n gemeente betaalt als het ware de prijs voor het gegeven dat het niet mogelijk blijkt het objectief verdeelmodel ook voor de kleine gemeenten toe te passen. In de tweede plaats is het een bezwaar dat juist bij de kleine gemeenten de uitgaven sterk kunnen fluctueren en daardoor ook het historisch bepaalde budget. In bijlage 3 is van de aanvragende gemeenten met een historisch bepaald budget de ontwikkeling van budgetten en uitgaven tussen 2004 en 2005 opgenomen. Hieruit blijkt dat de ontwikkeling van de budgetten zeer uiteenloopt.

Het is de commissie bekend dat naar de werking van het historisch verdeelmodel bij de gemeenten met minder dan 30.000 inwoners in opdracht van het ministerie van SZW door SEOR een onderzoek wordt uitgevoerd, waarvan de resultaten op korte termijn beschikbaar zullen komen. De commissie wacht met belangstelling de resultaten van dat onderzoek af. Zij beveelt aan bij het trekken van conclusies uit dit onderzoek rekening te houden met de hiervoor genoemde bezwaren.

De voorzitter van de toetsingscommissie Wet werk en bijstand,
Th.J.F.M. Bovens

De secretaris van de toetsingscommissie Wet werk en bijstand,
P.de Weerd

Bijlagen

Bijlage 1: Kernoverzicht van de gemeenten die over 2005 een aanvraag hebben ingediend

gemeente	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Aa en Hunze	25.516	2.209.623	2.525.843	14,3%	95.258	positief	n.v.t.	nee	nee	nee	positief
Albrandswaard	20.606	1.868.583	2.124.715	13,7%	69.274	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Blaricum	9.179	717.900	812.917	13,2%	23.227	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Breukelen	14.416	680.077	840.150	23,5%	92.065	positief	n.v.t.	ja	ja	nee	positief
Bronckhorst	37.617	1.660.850	1.873.179	12,8%	46.244	negatief	n.v.t.	nee	ja	ja	negatief
Bunschoten	19.487	1.070.707	1.266.121	18,3%	88.344	positief	n.v.t.	ja	ja	nee	positief
Coevorden	36.086	6.860.116	7.647.602	11,5%	101.474	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
De Marne	11.291	2.386.156	2.687.834	12,6%	63.062	positief	n.v.t.	nee	nee	ja	negatief
Dirksland	8.298	552.770	615.823	11,4%	7.776	positief	n.v.t.	ja	ja	nee	positief
Eemsmond	16.742	3.839.035	4.416.198	15,0%	193.260	positief	n.v.t.	ja	ja	nee	positief
Eijsden	11.751	1.082.764	1.268.817	17,2%	77.777	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Geertruidenberg	20.856	2.092.580	2.370.080	13,3%	68.237	negatief	n.v.t.	ja	ja	ja	negatief
Gulpen-Wittem	15.044	1.323.161	1.509.026	14,0%	53.548	positief	n.v.t.	ja	ja	nee	positief
Haarlemmerliede	5.553	453.338	517.396	14,1%	18.724	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	negatief
Hardenberg	57.855	6.153.375	6.800.796	10,5%	32.084	positief	positief	nee	ja	nee	positief
Hatterum	11.754	573.115	822.910	43,6%	192.484	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Heerde	18.334	895.468	1.057.533	18,1%	72.518	positief	n.v.t.	nee	nee	ja	positief
Helden	19.587	1.108.270	1.282.383	15,7%	63.286	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Hellendoorn	36.172	2.798.174	3.141.341	12,3%	63.350	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Hof van Twente	34.947	2.714.712	3.327.467	22,6%	341.284	positief	n.v.t.	nee	ja	ja	positief
Hunsel	6.230	472.421	562.669	19,1%	43.005	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Kapelle	11.609	723.491	845.164	16,8%	49.324	positief	n.v.t.	nee	nee	ja	negatief
Lingewaal	10.799	727.194	831.052	14,3%	31.139	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Lochem	32.816	2.786.014	3.140.422	12,7%	75.806	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Loppersum	11.030	1.822.858	2.070.913	13,6%	65.769	positief	n.v.t.	nee	nee	nee	positief
Maasdonk	11.362	409.616	501.520	22,4%	50.942	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Meijel	5.851	212.262	255.103	20,2%	21.615	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Midden-Delfland	17.054	607.146	732.648	20,7%	64.787	positief	n.v.t.	ja	ja	nee	positief
Noord-Beveland	7.195	526.701	655.591	24,5%	76.220	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Oldebroek	22.967	1.202.117	1.497.896	24,6%	175.567	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Onderbanken	8.392	1.373.136	1.559.126	13,5%	48.677	positief	n.v.t.	ja	ja	nee	positief
Pekela	13.499	3.559.006	4.122.278	15,8%	207.371	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Renswoude	4.309	255.541	318.204	24,5%	37.109	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Roggel en Neer	8.403	351.606	395.680	12,5%	8.914	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Schinnen	13.535	1.785.516	1.989.945	11,4%	25.877	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Schoonhoven	12.271	1.840.360	2.066.671	12,3%	42.275	positief	n.v.t.	nee	nee	ja	positief
Skarsterlan	27.081	2.900.654	3.210.059	10,7%	19.340	positief	n.v.t.	nee	nee	ja	negatief
Slochteren	14.921	1.212.225	1.991.319	64,3%	657.872	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Sluis	24.603	2.854.765	3.155.439	10,5%	15.198	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Stadskanaal	33.804	8.626.015	10.048.460	16,5%	559.843	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Staphorst	15.784	448.286	587.423	31,0%	94.308	positief	n.v.t.	nee	nee	ja	positief
Ten Boer	7.199	564.380	712.560	27,8%	91.742	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Thorn	2.598	224.397	309.928	38,1%	63.091	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Tubbergen	20.506	566.950	820.539	44,7%	196.894	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Tynaarlo	32.301	2.570.997	2.885.059	12,2%	56.962	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Veendam	28.250	7.163.142	8.491.041	18,5%	611.585	positief	n.v.t.	ja	ja	nee	positief
Veenendaal	61.381	12.046.614	13.354.070	10,9%	102.795	positief	positief	nee	ja	nee	positief
Vlist	9.798	527.302	610.082	15,7%	30.050	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Voorst	23.557	1.505.144	1.717.187	14,1%	91.528	positief	n.v.t.	nee	nee	ja	positief
Waterland	17.343	852.836	1.207.629	41,6%	269.509	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Wierden	23.496	1.500.153	1.846.959	23,1%	196.790	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Wymbritseradiel	16.354	1.063.087	1.257.096	18,2%	87.701	positief	n.v.t.	nee	ja	ja	positief
Zeevang	6.266	235.047	275.284	17,1%	16.732	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Zeevolde	19.120	1.753.328	2.179.221	24,3%	250.561	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief
Zijpe	11.501	1.024.367	1.175.248	14,7%	48.445	positief	n.v.t.	nee	ja	nee	positief

1 = aantal inwoners per 1 januari 2005

2 = toegekende uitkering inkomensdeel WWB 2005

3 = kosten van algemene bijstand in 2005

4 = tekort inkomensdeel WWB 2005 als percentage van de toegekende uitkering

5 = kosten van algemene bijstand in 2005 waarvoor een aanvullende uitkering kon worden verstrekt

6 = oordeel van de Inspectie Werk en Inkomen over de financiële rechtmatigheid van de uitvoering van de WWB

7 = oordeel van de Inspectie Werk en Inkomen over de relatie tussen beleid/uitvoering en het tekort op het inkomensdeel

8 = geldigheid van het arbeidsmarktcriterium van de Regeling WWB

9 = geldigheid van het (dubbele) aanvullende arbeidsmarktcriterium van de toetsingscommissie

10 = verzoek van de toetsingscommissie om aanvullende informatie

11 = advies van de toetsingscommissie

Bijlage 2: gemeenten die in 2004 of 2005 een tekort hadden van meer dan 10 procent op het inkomensdeel

naam	Tekort 2004	Aanvulling aangevraagd over 2004	Tekort 2005	Aanvulling aangevraagd over 2005	Tekort in 2004 en 2005
Aa en Hunze	11,7%	ja	14,3%	ja	ja
Aalten	xxx	xxx	14,6%	nee	nee
Abcoude	17,3%	ja	xxx	xxx	nee
Albrandswaard	21,7%	ja	13,7%	ja	ja
Amerongen	37,7%	ja	xxx	xxx	nee
Angerlo	33,0%	nee	xxx	xxx	nee
Asten	21,1%	ja	xxx	xxx	nee
Baarn	18,2%	ja	xxx	xxx	nee
Barneveld	22,6%	ja	xxx	xxx	nee
Bennebroek	xxx	xxx	10,4%	nee	nee
Bergeijck	14,9%	ja	xxx	xxx	nee
Bergen (L.)	xxx	xxx	10,5%	nee	nee
Blaricum	14,2%	ja	13,2%	ja	ja
Boekel	13,4%	ja	xxx	xxx	nee
Borculo	14,4%	ja	xxx	xxx	nee
Breukelen	20,3%	ja	23,5%	ja	ja
Bronckhorst	xxx	xxx	12,8%	ja	nee
Bunschoten	xxx	xxx	18,3%	ja	nee
Coevorden	xxx	xxx	11,5%	ja	nee
De Marne	xxx	xxx	12,6%	ja	nee
Dirksland	xxx	xxx	11,4%	ja	nee
Doesburg	15,7%	ja	xxx	xxx	nee
Doorn	18,7%	ja	xxx	xxx	nee
Dronten	12,0%	ja	11,5%	nee	ja
Eemmond	xxx	xxx	15,0%	ja	nee
Eijsden	xxx	xxx	17,2%	ja	nee
Geertruidenberg	xxx	xxx	13,3%	ja	nee
Gennep	23,4%	nee	xxx	xxx	nee
Goedereede	14,3%	ja	xxx	xxx	nee
Graafstroom	41,7%	ja	xxx	xxx	nee
Gulpen-Wittem	11,7%	ja	14,0%	ja	ja
Haaren	xxx	xxx	12,1%	nee	nee
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	xxx	xxx	14,1%	ja	nee
Hardenberg	16,3%	ja	10,5%	ja	ja
Harenkarspel	10,3%	nee	xxx	xxx	nee
Hattem	xxx	xxx	43,6%	ja	nee
Heel	xxx	xxx	10,1%	nee	nee
Heemstede	11,8%	ja	xxx	xxx	nee
Heerde	xxx	xxx	18,1%	ja	nee
Heerenveen	32,5%	ja	xxx	xxx	nee
Helden	xxx	xxx	15,7%	ja	nee
Hellendoorn	xxx	xxx	12,3%	ja	nee
Heumen	16,3%	nee	xxx	xxx	nee
Hof van Twente	20,4%	ja	22,6%	ja	ja
Hummelo en Keppel	60,6%	ja	xxx	xxx	nee
Hunsel	19,8%	nee	19,1%	ja	ja
ISD Kompas	16,5%	ja	xxx	xxx	nee
Kapelle	22,5%	ja	16,8%	ja	ja
Lichtenvoorde	20,1%	nee	xxx	xxx	nee
Lingewaal	xxx	xxx	14,3%	ja	nee
Lith	22,0%	ja	xxx	xxx	nee
Lochem	xxx	xxx	12,7%	ja	nee
Loenen a/d Vecht	59,7%	ja	xxx	xxx	nee
Lopik	38,0%	ja	xxx	xxx	nee
Loppersum	21,4%	ja	13,6%	ja	ja
Maarn	22,1%	ja	11,5%	nee	ja
Maasdonk	21,3%	ja	22,4%	ja	ja
Meijel	xxx	xxx	20,2%	ja	nee

Bijlage 2: gemeenten die in 2004 of 2005 een tekort hadden van meer dan 10 procent op het inkomensdeel

naam	Tekort 2004	Aanvulling aangevraagd over 2004	Tekort 2005	Aanvulling aangevraagd over 2005	Tekort in 2004 en 2005
Middelharnis	10,9%	ja	xxx	xxx	nee
Midden-Delfland	xxx	xxx	20,7%	ja	nee
Mill en St. Hubert	20,2%	ja	xxx	xxx	nee
Montfoort	21,7%	ja	xxx	xxx	nee
Muiden	17,6%	nee	xxx	xxx	nee
Neede	29,1%	ja	xxx	xxx	nee
Niedorp	xxx	xxx	21,4%	nee	nee
Noord-Beveland	14,5%	nee	24,5%	ja	ja
Noorder-Koggenland	20,2%	ja	19,5%	nee	ja
Nunspeet	20,1%	ja	xxx	xxx	nee
Obdam	14,3%	ja	xxx	xxx	nee
Oldebroek	16,0%	ja	24,6%	ja	ja
Ommen	27,9%	ja	xxx	xxx	nee
Onderbanken	48,5%	ja	13,5%	ja	ja
Oostflakkee	24,9%	ja	xxx	xxx	nee
Oudewater	15,4%	ja	xxx	xxx	nee
Pekela	xxx	xxx	15,8%	ja	nee
Renswoude	23,8%	nee	24,5%	ja	ja
Rijnsburg	xxx	xxx	11,1%	nee	nee
Roggel en Neer	28,5%	nee	12,5%	ja	ja
Ruurlo	59,8%	ja	xxx	xxx	nee
Schermer	20,4%	nee	xxx	xxx	nee
Schijndel	xxx	xxx	10,8%	nee	nee
Schinnen	xxx	xxx	11,4%	ja	nee
Schoonhoven	27,8%	ja	12,3%	ja	ja
Sint Anthonis	40,0%	ja	xxx	xxx	nee
Sint-Michielsgestel	12,1%	nee	xxx	xxx	nee
Skarsterlan	xxx	xxx	10,7%	ja	nee
Slochteren	xxx	xxx	64,3%	ja	nee
Sluis	21,1%	ja	10,5%	ja	ja
Soest	10,6%	ja	xxx	xxx	nee
Stadskanaal	xxx	xxx	16,5%	ja	nee
Staphorst	xxx	xxx	31,0%	ja	nee
Steenderen	55,1%	ja	xxx	xxx	nee
Ten Boer	xxx	xxx	27,8%	ja	nee
Texel	10,1%	nee	xxx	xxx	nee
Thorn	41,0%	ja	38,1%	ja	ja
Tubbergen	19,1%	ja	44,7%	ja	ja
Twenterand	14,5%	ja	xxx	xxx	nee
Tynaarlo	14,7%	ja	12,2%	ja	ja
Valkenburg a/d Geul	22,8%	ja	xxx	xxx	nee
Valkenswaard	10,6%	nee	xxx	xxx	nee
Veendam	xxx	xxx	18,5%	ja	nee
Veenendaal	16,8%	ja	10,9%	ja	ja
Vlagtwedde	11,4%	ja	xxx	xxx	nee
Vlist	xxx	xxx	15,7%	ja	nee
Voorst	22,9%	nee	14,1%	ja	ja
Waterland	32,3%	ja	41,6%	ja	ja
Wehl	41,8%	ja	xxx	xxx	nee
Wester-Koggenland	14,6%	ja	xxx	xxx	nee
Wierden	14,7%	ja	23,1%	ja	ja
Wieringermeer	xxx	xxx	14,6%	nee	nee
Woensdrecht	14,8%	ja	xxx	xxx	nee
Wymbritseradiel	16,2%	ja	18,2%	ja	ja
Zeevang	19,6%	nee	17,1%	ja	ja
Zeewolde	26,0%	ja	24,3%	ja	ja
Zevenhuizen-Moerkapelle	30,1%	ja	xxx	xxx	nee
Zijpe	xxx	xxx	14,7%	ja	nee
Zwijndrecht	11,1%	ja	xxx	xxx	nee

Bijlage 3: ontwikkeling budgetten en uitgaven in 2004 en 2005

Aa en Hunze	15
Albrandswaard	17
Blaricum	15
Breukelen	17
Bronckhorst	11
Bunschoten	4
Coevorden	10
De Marne	2
Dirksland	-3
Eemmond	-9
Eijsden	-2
Geertruidenberg	-10
Gulpen-Wittem	7
Hatter	-19
Heerde	-16
Helden	-7
Hellendoorn	4
Hof van Twente	8
Hunsel	13
Kapelle	14
Lingewaal	-14
Lochem	5
Loppersum	17
Maasdonk	7
Meijel	3
Midden-Delfland	-13
Noord-Beveland	9
Oldebroek	12
Onderbanken	49
Pekela	-19
Renswoude	9
Roggel en Neer	33
Schinnen	10
Schoonhoven	18
Skarsterlan	4
Slochteren	-15
Sluis	22
Stadskanaal	1
Staphorst	1
Ten Boer	-8
Thorn	17
Tubbergen	13
Tynaarlo	12
Veendam	2
Vlist	2
Voorst	12
Waterland	6
Wierden	4
Wymbritseradiel	27
Zeevang	16
Zeewolde	12
Zijpe	-3

ggk = gemeentegrootteklasse (minder dan 40.000 inwoners)

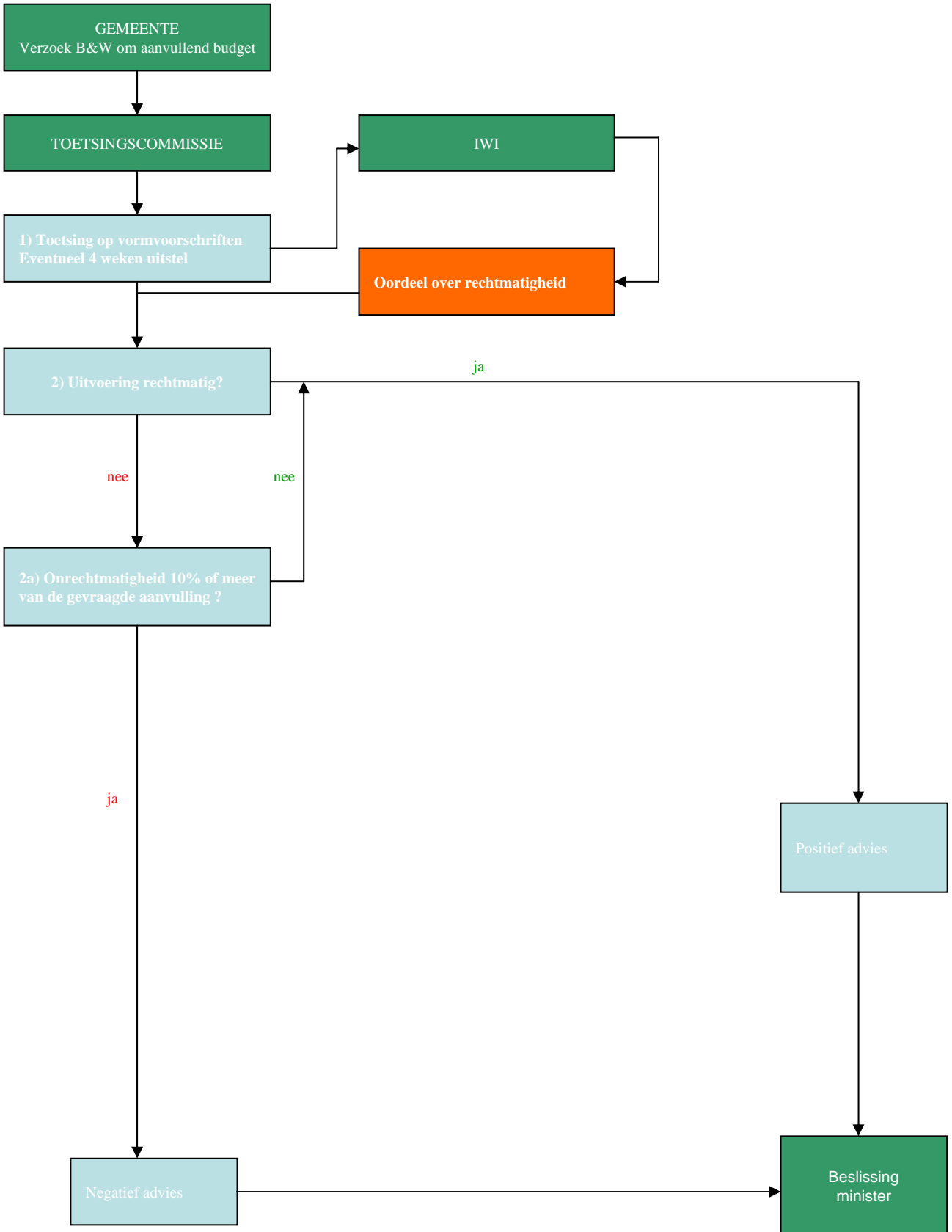
Bijlage 4: overzicht uitputting W-deel in 2005

naam	uitgaven	budget 2005		budget 2005		terugbetalen
	2005	excl. overloop	incl. overloop	U/B excl.	U/B incl.	
Aa en Hunze	1.217.670	1.250.553	1.230.728	97%	99%	0
Albrandswaard	492.116	810.453	1.181.489	61%	42%	81.534
Blaricum	73.164	201.113	349.296	36%	21%	125.297
Breukelen	35.038	138.634	240.986	25%	15%	104.349
Bronckhorst	646.158	1.000.848	1.260.201	65%	51%	0
Bunschoten	151.416	227.462	381.707	67%	40%	59.694
Coevorden	2.465.399	2.452.771	2.466.550	101%	100%	0
De Marne	824.828	963.867	1.457.990	86%	57%	0
Dirksland	164.044	166.948	176.853	98%	93%	0
Eemsmond	1.107.615	1.532.184	1.917.248	72%	58%	0
Eijsden	123.987	311.584	387.411	40%	32%	29.736
Geertruidenberg	474.506	727.990	1.024.709	65%	46%	4.210
Gulpen-Wittem	260.517	378.677	405.447	69%	64%	0
Hardenberg	2.640.206	2.697.840	3.082.247	98%	86%	0
Hattem	324.781	360.676	527.001	90%	62%	0
Heerde	664.578	755.527	871.062	88%	76%	0
Helden	236.790	604.058	759.317	39%	31%	69.484
Hellendoorn	1.445.938	1.585.539	2.137.560	91%	68%	0
Hof van Twente	973.313	1.139.728	1.290.743	85%	75%	0
Hunsel	80.417	145.421	252.569	55%	32%	63.108
Kapelle	163.592	210.488	308.959	78%	53%	9.741
Lingewaal	89.563	151.780	260.749	59%	34%	57.351
Lochem	589.346	986.667	1.277.831	60%	46%	0
Loppersum	576.085	744.993	940.988	77%	61%	0
Maasdonk	96.823	153.901	241.740	63%	40%	30.386
Meijel	15.107	91.969	160.804	16%	9%	76.720
Midden-Delfland	126.535	200.599	352.531	63%	36%	76.329
Noord-Beveland	200.477	149.773	124.675	134%	161%	0
Oldebroek	468.228	572.597	682.810	82%	69%	0
Onderbanken	281.526	321.727	506.714	88%	56%	0
Pekela	1.438.376	1.850.663	2.353.185	78%	61%	0
Renswoude	10.749	55.826	99.282	19%	11%	46.663
Roggel en Neer	157.518	244.125	351.315	65%	45%	10.503
Schinnen	330.551	359.141	518.795	92%	64%	0
Schoonhoven	440.608	440.955	681.748	100%	65%	0
Skarsterlan	1.176.410	1.275.170	1.769.343	92%	66%	0
Slochteren	688.680	840.028	692.047	82%	100%	0
Sluis	382.272	755.303	1.204.041	51%	32%	274.416
Stadskanaal	3.946.811	4.589.379	5.621.924	86%	70%	0
Staphorst	81.815	197.512	197.512	41%	41%	0
Ten Boer	196.763	314.899	435.632	62%	45%	2.695
Thorn	136.122	125.052	158.077	109%	86%	0
Tubbergen	436.475	508.798	590.441	86%	74%	0
Tynaarlo	747.156	956.436	1.557.926	78%	48%	114.155
Veendam	3.158.238	3.670.553	4.279.091	86%	74%	0
Veenendaal	1.596.510	2.257.653	2.501.975	71%	64%	0
Vlist	188.163	255.623	444.032	74%	42%	65.854
Voorst	316.863	532.390	819.767	60%	39%	116.960
Waterland	221.073	249.045	320.243	89%	69%	0
Wierden	315.694	421.842	732.662	75%	43%	129.941
Wymbritseradiel	376.674	462.437	708.465	81%	53%	0
Zeevang	41.898	66.731	115.900	63%	36%	23.954
Zeewolde	112.843	225.003	264.060	50%	43%	0
Zijpe	254.336	269.075	272.720	95%	93%	0

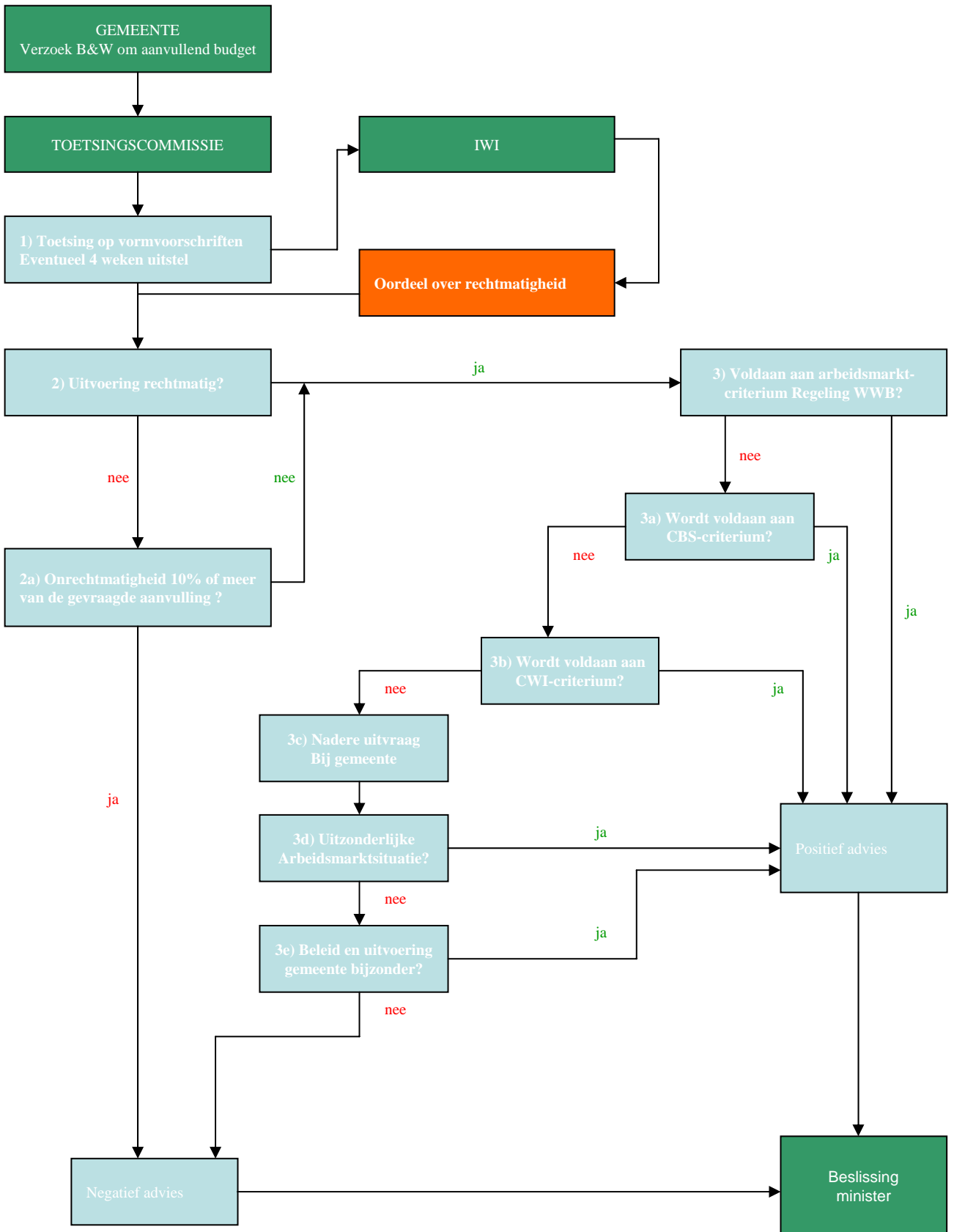
TOTAAL

1.573.080

Beoordelingsschema bij gemeenten tot en met 10.000 inwoners

Beoordelingsschema bij gemeenten met meer dan 10.000 en minder dan 40.000 inwoners

Beoordelingsschema bij gemeenten met meer dan 40.000 inwoners

